

De Minister voor Rechtbescherming
Drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Contactpersoon Drs. S.J.J.M (Sabine) Muijrs MMC
Doorkiesnummer 088 900 69 00
Ons kenmerk 20200713/SM
Datum 13 juli 2020
Betreft Reactie op internetconsultatie Verzamelwet gegevensbescherming

Geachte heer Dekker,

Met belangstelling heeft de Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) kennisgenomen van het op www.internetconsultatie.nl gepubliceerde concept-voorstel van wet tot wijziging van de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming en enkele andere wetten in verband met het stroomlijnen en actualiseren van het gegevensbeschermingsrecht (Verzamelwet gegevensbescherming). Graag maakt de SKGZ van de mogelijkheid gebruik op dit concept te reageren. Daaraan voorafgaand willen wij onze positie schetsen en ingaan op de problemen waar wij in de uitvoeringspraktijk tegenaan lopen als het gaat om de verwerking van – bijzondere - persoonsgegevens.

De SKGZ behandelt klachten en geschillen van consumenten over ziektekostenverzekeraars. Waar het gaat om een klacht of geschil over de dekking van de ziektekostenverzekering of zorgverzekering, verwerkt de SKGZ ook veelvuldig bijzondere persoonsgegevens, te weten 'gegevens over gezondheid'. Zonder het verwerken van deze gegevens kan immers niet worden vastgesteld of een verzekeringsaanspraak bestaat.

De SKGZ verricht haar werkzaamheden niet zonder een solide formele basis. Zij is door de minister van Financiën en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aangewezen als buitengerechtelijke geschilleninstantie op grond van de Implementatiewet buitengerechtelijke geschillenbeslechting consumenten. Deze wet geeft uitvoering aan [Richtlijn 2013/11/EU](#) van het Europees parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende alternatieve beslechting van consumentengeschillen (verder: ADR-richtlijn) en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en [Richtlijn 2009/22/EG](#) (PbEU 2013, L165) alsmede aan Verordening (EU) Nr. 524/2013 van het Europees parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende onlinebeslechting van consumentengeschillen (verder: ODR-verordening) en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 2006/2004 en [Richtlijn 2009/22/EG](#) (PbEU 2013, L165). Waar in artikel 114 van de Zorgverzekeringswet wordt gesproken over een onafhankelijke geschilleninstantie, is het de geschillencommissie van de SKGZ die deze rol sinds de inwerkingtreding van deze wet in 2006 vervult.

In overweging 5 van de ADR-richtlijn is als uitgangspunt geformuleerd: *“Alternatieve geschillenbeslechting (alternative dispute resolution - ADR) biedt een eenvoudige, snelle en goedkope buitengerechtelijke oplossing voor geschillen tussen consumenten en ondernemers.”* Uit artikel 5, tweede lid, onder f, van de ADR-richtlijn en artikel 12, vijfde lid, van de ODR-verordening volgt dat een ADR-entiteit moet voldoen aan de Europese en nationale privacyregelgeving.

In de Implementatiewet buitengerechtelijke geschillenbeslechting consumenten, waarmee de ADR-richtlijn is omgezet in nationaal recht, is specifiek ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens in de Memorie van Toelichting het volgende opgenomen: *“Sommige richtlijnbevestigingen behoeven geen implementatie, omdat zij bijvoorbeeld verplichten tot feitelijk handelen (zie ook Aanwijzing 337a), of al elders in regelgeving zijn verankerd. Een voorbeeld van bepalingen die reeds in wetgeving zijn verankerd, betreffen de artikelen 5 lid 2, onderdeel f, en artikel 17 lid 3 van de richtlijn. Hierin is kort gezegd bepaald dat instanties tot buitengerechtelijke geschillenbeslechting werken en samenwerken conform de voorschriften inzake de bescherming van persoonsgegevens die zijn neergelegd in Richtlijn 95/46/EG. De verwerking van persoonsgegevens door de Nederlandse instanties voor buitengerechtelijke geschillenbeslechting wordt beheerst door de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp). De richtlijn die in dit wetsvoorstel wordt geïmplementeerd, en artikel 5 van richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PbEG L 281) geven geen aanleiding tot het vaststellen van specifieke regels met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens door de bedoelde instanties.”*

In 2018 is Verordening (EU) 2016/679 van het Europees parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) in werking getreden. Sindsdien is er sprake van een strikter regime. Het verwerken van bijzondere persoonsgegevens is verboden, tenzij.....

Zo staat met betrekking tot de verwerking van bijzondere persoonsgegevens in overweging 52 bij de Algemene verordening gegevensbescherming (verder: AVG): *“Een afwijking moet ook voorzien in de mogelijkheid tot verwerking van die persoonsgegevens indien dat noodzakelijk is voor de vaststelling, de uitoefening of de onderbouwing van een rechtsvordering, in een gerechtelijke procedure dan wel in een administratieve of buitengerechtelijke procedure.”* Hiermee lijkt te zijn bedoeld een aparte verwerkingsgrondslag in het kader van de vaststelling van een rechtsvordering in een gerechtelijke dan wel een buitengerechtelijke procedure.

In artikel 9, tweede lid, van de AVG wordt de buitengerechtelijke procedure echter niet meer genoemd. En ook kan de buitengerechtelijke procedure niet (indirect) worden gelezen in artikel 9, tweede lid, onder f, van de AVG. Dit komt doordat in het desbetreffende artikelonderdeel het woord ‘instellen’ wordt gebruikt, waar waarschijnlijk ‘vaststellen’ is bedoeld. Het ‘instellen’ van een rechtsvordering vindt immers plaats door de consument en niet door een buitengerechtelijke geschilleninstantie, zoals de SKGZ. Wat de SKGZ wel doet is het ‘vaststellen’ van de rechtspositie van partijen. De term die wordt gebruikt in overweging 52 komt dus als zodanig niet terug in artikel 9 AVG. Ook in de Uitvoeringswet

AVG wordt (in artikel 22, tweede lid, onder e) gesproken over ‘instellen’ en niet over ‘vaststellen’.

In dit verband wijzen wij nog op de officiële Engelstalige versie alsmede de Franstalige versie van de AVG. Hierin wordt zowel in overweging 52 als in artikel 9, tweede lid, onder f, van de AVG het woord ‘establishment’, respectievelijk ‘constatation’ gebruikt. Deze woorden laten zich vertalen als ‘vaststellen’. Het lijkt niet logisch dat in het Engels en Frans op beide plaatsen hetzelfde woord wordt gebruikt, terwijl dat woord in het Nederlands wordt vertaald met twee verschillende termen (in de overwegingen ‘vaststelling’ en in de tekst van artikel 9 AVG ‘instelling’), met een volstrekt verschillende betekenis.

Dit is niet alleen een semantische kwestie. Door in de tekst van artikel 9, tweede lid, onder f, AVG het woord ‘instellen’ te gebruiken – anders dan in de overwegingen bij de AVG waarin het woord ‘vaststellen’ staat – vallen de buitengerechtelijke geschilleninstanties de facto buiten de boot. Waar voor de overheidsrechter in lijn met overweging 52 een duidelijke grondslag is opgenomen, kan de SKGZ zich voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens alleen nog baseren op de algemene grondslag ‘toestemming’ (artikel 9, tweede lid, onder a, AVG). En daar zit een spanningsveld. Als de consument bijvoorbeeld geen toestemming geeft om zijn gegevens te delen met de ziektekostenverzekeraar, kan de procedure zoals die is voorgeschreven in de Implementatiewet, het Besluit Gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft, de mede daarop gebaseerde reglementen¹ en de Zorgverzekeringswet, niet goed worden gevolgd. Bijvoorbeeld de verplichting om beide partijen in kennis te stellen van alle argumenten, bewijsstukken, documenten en feiten die door de andere partij naar voren worden gebracht (zie artikel 8, tweede lid, aanhef en onder A van de Implementatiewet). De procedure wordt hierdoor ernstig belemmerd, hetgeen afbreuk doet aan het laagdrempelige karakter van de buitengerechtelijke geschillenbeslechting, die juist door de ADR-richtlijn en de Implementatiewet wordt beoogd. Daarnaast is onwaarschijnlijk dat bij de totstandkoming van de AVG een onderscheid, zoals nu bestaat tussen de overheidsrechter en de buitengerechtelijke geschilleninstanties, is nagestreefd. Overweging 52 lijkt althans uit te gaan van een gelijkwaardige positie als het de verwerking van bijzondere persoonsgegevens betreft.

Concluderend kan worden gesteld dat het hiervoor geschetste spanningsveld tussen de AVG en de Implementatiewet niet zou hoeven te bestaan, indien artikel 9 AVG in de Nederlandse vertaling was vormgegeven overeenkomstig de bedoeling zoals die is verwoord in overweging 52. In dat geval zou in de AVG een directe grondslag bestaan voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens door de aangewezen buitengerechtelijke geschilleninstanties.

Gelet op het voorgaande, en omdat het probleem niet beperkt is tot de SKGZ, maar zich feitelijk uitstrekt tot alle aangewezen buitengerechtelijke geschilleninstanties (de vier aangewezen geschilleninstanties zijn op dit moment: SGC, Kifid, Huurcommissie en SKGZ), willen wij herhalen dat de Nederlandse vertaling van de AVG op dit punt eigenlijk zou moeten worden aangepast. Zoals eerder gezegd; het is niet logisch dat een zelfde woord – in het Frans (‘constatation’) of Engels (‘establishment’) – wordt vertaald met twee

¹ Uit artikelen 48 en 48a van het Besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen volgt dat de SKGZ een reglement moet hebben dat de instemming heeft van de minister van Financiën én dat de SKGZ ook overeenkomstig dat reglement moet handelen.

verschillende Nederlandse termen (in de overwegingen ‘vaststelling’ en in de tekst van artikel 9 AVG ‘instelling’), van een volstrekt verschillende betekenis.

Gezien de praktische problemen die een dergelijke aanpassing met zich brengt, maar vooral ter voorkoming van misverstanden over de positie van de buitengerechtelijke geschilleninstanties, stellen wij voor een en ander nader te regelen via de UAVG, zoals dit ook is gebeurd ten aanzien van de overheidsrechter. Een mogelijkheid zou kunnen zijn door de verwerking van bijzondere persoonsgegevens door de op grond van artikel 16, eerste lid, van de Implementatiewet aangewezen geschilleninstanties toe te voegen aan artikel 23 van de UAVG. Het algemeen belang is dan gelegen in het laagdrempelig en onafhankelijk beslechten van geschillen, zoals dat is geborgd in lidstatelijk recht en Unierecht.

Rest ons u te bedanken voor de geboden mogelijkheid deel te nemen aan deze consultatie.

Met vriendelijke groet,

Drs. S.J.J.M (Sabine) Muijers MMC
Directeur SKGZ

